

Rõõmusüs

"Mul oli tunne, otsekui oleksin endale üheks õhtuks laenanud teise elu, mille pidin homme tagasi andma", ütleb E.M. Remarque oma romaanis "Varjud paradisis".

Särav ja võimekas Austria daam Monika Wiesler viibis vaid reedesel etendusel. Nüüd hakkab lavastus elama oma elu: arenema, muutuma, kujunema. Naispeaosatäitja Pille Lill märkis, et Wiesler andis näitlejaile kätte täpse liikumisskeemi, mis on opereti puhul staatika vältimiseks väga oluline. Rolli psühholoogiline kujundamine jäi aga enda tööks. Seetõttu pakubki sama tegelaskuju erinevates kehastustes põnevat jälgimist, ja siin kalduvad kaalukauss just operetikogemusega näitlejate kasuks. Pille Lillel, Nadia Kuremil ja Vello Jürnal on see aga esimene operetiroll.

Erinevad lahendused

Ooperilaulja professioniks on väljendada tundeid vokaali, mitte kõne kaudu. Huvitav oli jälgida II vaatuse Voldemar Kuslapi ja Alar Haagi lühikest dialoogi, kus Kuslapi tekst oli nauditav erinevate silbivärvinguteni, Haagi oma aga märksa kahvatum.

Vokaalselt tugevad ooperilauljad Pille Lill ja Nadia Kurem (proua Rosalinde ja tema teenija Adele) olid samuti veenvamad dramaatilisemates episoodides, operetlik kergus kippus jääma kas ebakindlaks või ülepakutuks. Lille puhul oli haaravaim ungari krahvinnaks ümberkehastumine II vaatuses, tšaardašist kujunes rolli tipp hetk. Rosalinde teine kehastaja, debütant Tiiu Laur tundis end paremini I vaatuse asjaliku bürgeriprouana. Tema mängus ootaks rohkem erinevaid nüansse, ka pehmemat kõneintonatsiooni.

Margit Saulep (Adele) oleks ideaalne subretinatuur, kui ta stampžestid asenduksid vabama liikumisega. Episoodides, mis nõuaksid suuremat häält, nagu III vaatuse "talendinäitamise" aarias (Kuremi-Adele tipp), olid Saulepil sisulised rõhud vastavalt tema vokaalsetele võimetele ümber asetatud.

Katrin Karisma elust tüdinud prints Orlovskina – kiilaspäise, must-kuldse pikas mantlis, osavalt piitsa ja oma mõjuvõimu kasutava peoperemehena mõjus küll enam Lady Dominana mingist hoopis tänapäevasemast kontekstist.

Kriitik

Heili Vaus

Johann Straussi "Nahkhiir".

Lavastaja Monika Wiesler,
dirigent Paul Mägi,
kunstnik Eldor Renter.
21. ja 23. veebruari etendused
Estonia Teatris.

tist. Atraktiivne osa oli mängitud küll haarava stiilitunnetusega, ainult iseasi, kuhu see stiil kuulub. Vaike Kiik Orlovskina jääb veel osale alla, aga teda tundes arvan potentsiaali olevat küll.

Reedesel etendusel kujunes Orlovski balli tantsustseen mitme kraadi võrra kuumemaks kui ülejäänud vaatus ning edasine tegevus vajus ära. Tantsija ja koreograafina ning tõelise viinlasena on Monika Wiesler just selle episoodi teostanud parimalt. Tatjana Kilgas ja Lemme Järvi tantsusolistidena (poolstriptiis *à la* operett) kujundavad oma etteaste vastavalt temperamentile kas kogu stseeni tipuks või lõpetuseks. Pühapäeval etendusel kruvis dirigent Paul Mägi (orkester oli tõeliselt tasemel) II vaatuse lõpu tempod nii kõrgeks, et igavat langusmomenti ei tekkinud, küll aga ei jõudnud lauljad enam sammu pidada. Vedur tundus rongi eest minema lippavat.

Hoog ja vaimukus

Kolmanda vaatuse alguse vanglastseen oli tänu Voldemar Kuslapile (vangla direktor) ja Tõnu Kilgasele (valvur Konn) vaadatav eraldi draamakomöödiana. Vodevillizanrile kohaselt oli siia põimitud päevakajalisi torkeid. Magava direktori näole vajunud ajalehelt veerib valvur: "Vähikäigul Euroopa Liitu..." (aplauus ja naer reedesel etendusel summutavad järgneva teksti). Teisel etendusel selgub, et "... ei jõua" (publiku reageering oli märksa jahedam).

Alar Haak meespeaosalise Eisensteinina on vokaalselt ühtlasem ja tugevam, mänguliselt aga ilmetum kui Mati Kõrts. Viimasel on mõned orkestrita lauldud fraasid väga meeldiva

st keset pikka talve

Mõlemad on rahul. Rosalinde (Tiiu Laur) on kätte saanud asiõendi ja Eisenstein (Alar Haak) oletatava ungari krahvinna.

MARKO MUMM

tämbriga ja ühtivad hästi tundliku rollilahendusega. Aare Saal nahkhiire käitemaksu teostajana (süzeeline intriigipunuja dr Falke) on sarmikas ja täpne I vaatuses, Tarmo Sild sama tege- lasena hoiab aga kindlalt ohje peos just edaspidises arengus. Operetihai Hans Miilberg on parodiseeritud advokaadina oma sõiduvees, Mati Vaikmaa koomikunatuur on küll raskepärasem (ka vokaalis), aga lisab mõned veenvad lahendused. Ivo Kuusk austaja Alfredina ei lase end eriti lollitada ja lau-

lab Rosalindele mõeldud tervitusfraasidki rohkem publikule. Vello Jürna hääli kõlab samas rollis meeldivaimalt vanglastseenis tuntud ooperiaariaid ja laule parafraseerides.

Avamängust alates (ja eriti selle ajal) tõuseb oluliseks tegelaseks kunstnik Eldor Renter. Avamängu ajaks lastakse alla vaheriie, millel oskusliku valgustusega (Esko Suhonen) viidatakse opereti sõlmpunktiidele (käeraud, mask, nahkhiir).

Resigneerunud prints Orlovski

nõuab ballil dr Frankelt, et ta saaks kordki südamest naerda. II vaatuse lõpul ongi ta selili lava äärel ja *naerab* – järelikult intriig õnnestus. Naerab ka publik.

Lõpetuseks sobiks jällegi tsitaat Remarque'lt: "Vahel on täiesti vajalik lasta endast üle voolata hiiglasuurel sentimentaalsuselainel, milles kogu ettevootus ja hea maitse kuulsusrikkalt põhja lähevad. Pärast võid siis enda kuivaks raputada ja iseenda üle naerda."